

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 17CoP/25/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8315201398
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 01. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Burešová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2017:8315201398.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Burešovej a členiek senátu JUDr. Moniky Juskovej a JUDr. Gabriely Klenkovej, PhD. právnej veci navrhovateľa Mgr. I. U., nar. XX.X.XXXX, bytom R., I. XX/X, zastúpený JUDr. Alenou Matýsovou, advokátkou, Štúrova 1903/38, Humenné, proti druhému manželovi W. U., nar. XX.X.XXXX, bytom R., U. XX, za účasti maloletých detí Z. U., nar. XX.XX.XXXX a T. U., nar. XX.XX.XXXX, deti bytom u otca, zastúpené kolíznym opatrovníkom ÚPSVaR Humenné, o rozvod manželstva a úpravu práv a povinností rodičov k maloletým deťom na čas po rozvode, o odvolaní matky maloletých detí proti rozsudku Okresného súdu Humenné, č. k. 10P 44/2015-120 zo dňa 10.5.2016 takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok vo výrokoch o zverení mal. detí, o určení výživného a vo výrokoch o styku.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom prvoinštančný súd manželstvo navrhovateľa I. U. a druhého manžela W. U., uzavreté dňa 15.6.2002 v Novej Kelči, ktoré je zapísané v knihe manželstiev Matričného úradu Holčíkovej, vo zväzku IV, ročník XXXX, na strane XX, pod poradovým číslom X rozviedol. I. deti Z. U., nar. XX.XX.XXXX a T. U., nar. XX.XX.XXXX súd zveril do osobnej starostlivosti navrhovateľa, ktorých ich bude zastupovať a spravovať ich majetok.

Odporkyni uložil povinnosť prispievať na výživu mal. Z. U. sumou 27,13 eur mesačne a na výživu mal. T. U. sumou 27,13 eur mesačne vždy do 20. dňa toho-ktorého mesiaca vopred k rukám navrhovateľa od právoplatnosti tohto rozsudku.

Prvoinštančný súd upravil styk matky s maloletými deťmi tak, že matka je oprávnená stretávať sa s maloletými deťmi každý párný víkend v sobotu a v nedeľu od 15.00 hod. do 17.00 hod. za prítomnosti navrhovateľa s tým, že matka sa s maloletými deťmi a navrhovateľom stretne pred miestom bydliska maloletých detí, prípadne podľa dohody rodičov. Navrhovateľovi bola uložená povinnosť maloleté deti na styk s odporkyňou riadne pripraviť. Bolo rozhodnuté, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Prvoinštančný súd tak rozhodol o návrhu navrhovateľa na rozvod manželstva a úpravu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom.

Prvoinštančný súd zistil, že manželstvo účastníkov konania si neplní svoje funkcie a sú splnené podmienky podľa § 23 Zákona o rodine na rozvod tohto manželstva. Preto návrhu na rozvod vyhovel.

O rodičovských právach a povinnostiach k maloletými deťom rozhodoval podľa § 24 ods. 1 Zákona o rodine a podľa § 25 ods. 1, 2 Zákona o rodine.

Vo vzťahu k deťom prvoinštančný súd zistil, že v čase začatia rozvodového konania maloletý Z. bol v starostlivosti otca a mal. T. v starostlivosti matky. Maloletý Z. žil u otca ešte v období, keď navštevoval materskú školu, s matkou sa stretával len vonku a nenocoval u nej.

Mal. T. bol v starostlivosti matky. V priebehu konania sa situácia zmenila, pretože matka maloletých detí nezabezpečila dochádzku maloletého T. do prvého ročníka základnej školy, dokonca mal. T.

neabsolvoval, aj napriek tomu, že bol predškolač, predškolské zariadenie. Prvoinštančný súd po tom, čo tieto okolnosti mal zistené, predbežným opatrením (teraz neodkladným opatrením) zveril do osobnej starostlivosti otca mal. T.. Otec sa v súčasnej dobe o maloleté deti riadne stará, mal. T. sprevádza do školy a zo školy, s dieťaťom navštevuje odborných lekárov a spolupracuje so školou. Odkedy dieťa je v starostlivosti otca, došlo k zlepšeniu v škole, maloletý dobehol zameškané učivo, nemusí opakovať prvý ročník a do školy chodí rád. O maloletého sa stará otec maloletých detí za pomoci svojich rodičov.

Prvoinštančný súd v záujme objektívneho posúdenia rodičovských práv a povinností k maloletým deťom vo veci vychádzal zo znaleckého posudku C.. H. B., ktorá vypracovala znalecký posudok v konaní evidovanom pred Okresným súdom Humenné pod sp. zn. 10P 302/2014, kde znalkyňa ani jedného z rodičov v tom čase nepovažovala za vhodného pre starostlivosť o deti.

Keďže v priebehu konania vyšlo najavo, že je potrebné skutkový stav doplniť o znalecké dokazovanie vo vzťahu k psychiatrickému stavu matky maloletých detí, prvoinštančný súd vo veci nariadil znalecké dokazovanie znalcom MUDr. Z. C.. Tento znalec v závere znaleckého posudku uviedol, že u matky chýba citová väzba na deti, o svojich deťoch počas vyšetrenia rozpráva akoby sa jednalo o cudzie osoby. Nemá zmysel pre rodinu, jej rodičovské správanie je nezrelé, nie je schopná deti pripraviť na vlastnú cestu do života. K samostatnému fungovaniu ako rodič nie je dostatočne fundovaná, a k výchove svojich detí potrebuje pomoc a usmerňovanie. Pri výchove maloletých detí je potrebný sústavný dohľad a pomoc pracovníkov sociálnej kurately na to, aby došlo k zlepšeniu sociálnych a výchovných podmienok maloletých detí. Bez toho by hrozilo riziko zhoršenia sociálnych požiadaviek zdravej výchovy maloletých detí.

Prvoinštančný súd po týchto zisteniach a s poukazom na výsledky dokazovania, najmä na závery znaleckého posudku a stanovisko kolízneho opatrovníka nezveril maloleté deti do osobnej starostlivosti matky, ale do osobnej starostlivosti otca.

Prvoinštančný súd rozhodol aj o tom, že matka maloletých detí je povinná prispievať na výživu detí minimálnym výživným vo výške 27,13 eur na každé dieťa, pretože jej jediným príjmom je invalidný dôchodok.

Je v záujme maloletých detí, aby mali kontakt s matkou, avšak žiadalo by sa, aby matka zmenila svoje správanie aj za pomoci odborníkov, čo matka v súčasnej dobe odmieta. Súd preto upravil styk matky s maloletými deťmi na každý páry víkend v sobotu a v nedeľu v čase od 15.00 hod. do 17.00 hod. za prítomnosti otca. Prvoinštančný súd nevylúčil, že v prípade, že tento styk bude prebiehať bez problémov, môže dôjsť k jeho rozšíreniu.

O trovách konania prvoinštančný súd rozhodol podľa § 144 O.s.p. a žiadnemu z účastníkov náhradu trov konania nepriznal.

2. Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podala odvolanie matka maloletých detí. V odvolaní bližšie popísala manželské spolužitie s navrhovateľom. Žiadala, aby bol zmenený styk s deťmi, pretože súdom stanovený styk je málo. Žiadala ďalej, aby jej boli deti zverené do osobnej starostlivosti.

3. K odvolaniu matky maloletých detí sa písomne vyjadril kolízny opatrovník maloletých detí, ktorý uviedol, že odvolanie matky neobsahuje argumenty, ktoré by dokazovali neoprávnenosť vydaného rozsudku. Matka neargumentuje dôvodne tak, aby maloleté deti boli zverené do jej osobnej starostlivosti a že by táto situácia bola v záujme maloletých detí. Starostlivosť o mal. Z. zabezpečuje otec od roku 2010. V škole dosahuje výborné výsledky. Má veľa záľub, v ktorých sa realizuje aj na celoslovenských či medzinárodných súťažiach. Pri organizovaní mimotriednych aktivít je stále prítomný. Mal. T. je v starostlivosti otca na základe uznesenia Okresného súdu Humenné zo dňa 4.11.2015. Škola potvrdila zlepšenie prospechu aj dochádzky u maloletého, od kedy je v starostlivosti otca. Otcovi pri starostlivosti o maloleté deti pomáhajú jeho rodičia žijúci v spoločnej domácnosti. Kolízna opatrovníčka navrhla rozsudok prvoinštančného súdu v napadnutej časti potvrdiť ako vecne správne.

4. Vyjadrenie kolízneho opatrovníka bolo doručované rodičom maloletých detí, títo však k podaniu nezaujali do rozhodnutia odvolacieho súdu žiadne stanovisko.

5. V prejednávanej veci rozsudok prvoinštančného súdu bol vyhlásený v čase, keď ako základný procesný predpis pre konanie pred súdom platil Občiansky súdny poriadok. Počnúc dňom 1.7.2016 sa účinnosť Občianskeho súdneho poriadku skončila a nový procesný predpis upravujúci mimosporové konanie od 1.7.2016 sa stal Civilný mimosporový poriadok, zák. č. 161/2015 Z.z.

Podľa § 395 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku ak § 396 neustanovuje inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

Podľa § 395 ods. 2 Civilného mimosporového poriadku právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

V súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami platí princíp okamžitej aplikability nového procesného predpisu, kde nový procesný predpis je potrebné použiť aj na konania, ktoré prebiehajú na súde a boli začaté podľa doterajších zrušených predpisov. Tento princíp okamžitej aplikability v danom prípade nie je nahradený princípom ultraaktivitu procesného predpisu, podľa ktorého v istých špecifických prípadoch alebo zo špecifických, obzvlášť zreteľných hodných dôvodov sa aktivizuje starý procesný režim na konania za tohto starého režimu začaté, no prebiehajúce i počas účinnosti nového procesného režimu. Princíp ultraaktivitu procesného predpisu je v tomto konaní vylúčený.

K princípu okamžitej aplikability procesného predpisu je potrebné pripojiť ešte ďalší princíp justifikácie účinkov procesných úkonov, kde procesné úkony subjektov civilného súdneho konania vykonané počas platnosti a účinnosti skoršieho procesného predpisu sa vo sfére svojich účinkov prejavujú s relevanciou pre konanie samotné aj počas účinnosti nového procesného predpisu.

6. Na základe týchto základných princípov odvolací súd vychádzajúc z ust. §2 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku, podľa ktorého na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak a v rámci kompetencií vyplývajúcich z § 34 Civilného sporového poriadku preskúmal napadnutý rozsudok prvoinštančného súdu vo výrokoch o zverení maloletých detí otcovi a súvisiaceho výroku o zastupovaní a spravovaní ich majetku a určení výživného zo strany matky, ďalej výrok o styku matky s maloletými deťmi, podľa zásad uvedených v § 62 a nasl. Civilného mimosporového poriadku, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 Civilného sporového poriadku a contrario a zistil, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je správne.

Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje so skutkovým stavom zisteným prvoinštančným súdom v napadnutej časti, v celom rozsahu sa stotožňuje s právnym posúdením veci a s právnymi závermi prvoinštančného súdu.

7. Odvolací súd preskúmal všetky napadnuté výroky a súvisiace výroky a dospel k záveru, že pre prípad rozvodu je namieste, aby maloleté deti Z. a T. U. boli na čas po rozvode zverené do osobnej starostlivosti otca, ktorý sa bude o maloleté deti osobne starať, zastupovať a spravovať ich majetok. Bolo totiž zistené, že mal. Z. spontánne počas trvania manželstva odišiel ešte v predškolskom veku k otcovi, kde doposiaľ žije a otec za pomoci svojich rodičov sa o dieťa náležite stará.

Maloletý T. U. bol v osobnej starostlivosti matky. Matka maloletého dieťaťa však podľa vykonaného dokazovania zanedbávala účasť dieťaťa na predškolskom vyučovaní a taktiež na vyučovaní v škole. Dieťa malo zdravotné problémy, ktoré matka nezvládala a neriešila spôsobom, ktorý si vyžadovala daná situácia. Po tom, čo do starostlivosti o mal. T. vstúpil otec maloletých detí a predbežným opatrením bolo mal. dieťa T. zverený do osobnej starostlivosti otcovi, došlo k podstatnému zlepšeniu jeho zdravotného stavu a výsledkov v škole, o čom svedčí aj to, že aj napriek znaleckému posudku, ktorý bol vypracovaný v inom konaní a záverov C.. H. B., je otec maloletých detí podstatne lepšie schopný sa o obe deti postarať a zabezpečiť im riadne výchovu, než matka, ktorá vzhľadom na závery aj znaleckého posudku znalca MUDr. Z. C. nemá k tomu dostatočné dispozície a matka túto situáciu odmieta vo vzťahu k svojej osobe riešiť. Preto zverenie maloletých detí otcovi je jediným možným riešením, ktoré obaja rodičia vzhľadom na svoje dispozície ponúkajú a jediným možným riešením na to, aby bolo zadosťučinené najlepšiemu záujmu maloletých detí, ktorý v danom prípade je prioritný. To, že starostlivosť o mal. Z. a T. sa otec náležite stará svedčia nielen správy zo škôl mal. detí, ale aj dôsledné šetrenia kolíznej opatrovnícky a zvládnutie situácie, keď matka začala výchovu mal. T. horšie zvládať.

8. Pokiaľ sa týka zastupovania a spravovania majetku maloletých detí zo strany otca ide o právo vyplývajúce zo zverenia maloletých detí do jeho osobnej starostlivosti, kedy je pre účely okamžitého riešenia aj majetkových záležitostí dôležité rozhodnutie otca ako osoby, ktorá má maloleté deti zverené do osobnej starostlivosti.

9. Matka mal. detí je invalidná dôchodkyňa, ako to vyplýva zo spisu, jej príjem dosahuje 178 eur jej podľa vlastného vyjadrenia, preto z tohto príjmu iné ako minimálne výživné nie je schopná na výživu maloletých detí uhrádzať.

10. Styk matky s maloletými deťmi je upravený správne už aj vzhľadom na osobné dispozície oboch rodičov, na vzťah matky s maloletými deťmi a vzťah maloletých detí s matkou. Matka má možnosť, vzhľadom na svoj zdravotný stav a závery znalca MUDr. C., svoj zdravotný stav riešiť tak, aby v

budúcnosti úprava styku s maloletými deťmi mohla mať vo väčšom rozsahu. Za súčasnej situácie však nie je možné uvažovať o širšom rozsahu styku matky s deťmi, než ako to uviedol prvoinštančný súd za prítomnosti otca maloletých detí. V čase dvoch hodín v sobotu a v nedeľu každý párný víkend bude môcť sa deťom náležite venovať a realizovať svoje rodičovské právo. V prípade zmeny pomerov, tak, ako to správne uviedol prvoinštančný súd, nič nebráni súdu, resp. ani dohode rodičov, styk rozšíriť, podmienkou je však zlepšenie zdravotnej situácie na strane matky maloletých detí.

11. Preto odvolací súd napadnutý rozsudok prvoinštančného súdu podľa § 387 CSP v napadnutých výrokoch a v súvisiacich výrokoch o výživnom a o spravovaní majetku a zastupovaní maloletých detí potvrdil. Prvoinštančný súd správne aplikoval na daný skutkový a právny stav ustanovenia § 24 ods. 1 a § 25 ods. 1, 2 Zákona o rodine.

12. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.